

RESTAURÁTORSKÉ PRÁCE V AREÁLU VALDŠTEJNSKÉHO PALÁCE

Před několika roky byla zahájena rozsáhlá rekonstrukce paláce Vévody z Frýdlantu Albrechta z Valdštejna, generála Oceánského a Baltického moře. Projekt obnovy paláce byl spojen především se změnou jeho uživatele. V té době se také v diskusích zrodil nový koncept zpřístupnění paláce veřejnosti.

Pro obnovu paláce, zvláště těch částí, které jsou díly výtvarných umění a pracemi uměleckých řemesel a jejichž vznik lze charakterizovat jako souhrn specifických výtvarných, umělecko-řemeslných a technických prací, byl gremiem odborníků a pracovníky památkové péče zvolen důsledný restaurátorský přístup, který respektuje technikou a výtvarnou strukturu originálu.

V přípravném období byl po všestranném posouzení řady restaurátorských projektů a jejich pečlivém vyhodnocení vybrán jako generální dodavatel restaurátorských prací Sdružení pro restaurování Gema Art.

Sdružení soustředilo osobnosti pro každou ze specifických výtvarných disciplín. Kolektiv restaurátorů byl sestaven tak, aby byl schopen obsáhnout vlastními silami velký rozsah prací a aby měl odpovídající strukturu, ve které vedle vysokoškolsky vzdělaných, zkušených restaurátorů byli zařazeni i mistři uměleckého řemesla a mladší restaurátoři. Zároveň byl sestaven tak, aby mohly být využity individuální přednosti a dispozice každého autora.

Restaurátorské práce byly zahájeny v září 1999 v prostoru Sala terreny. V současnosti práce pokračují v interiérech paláce – objektu C. Práce probíhají podle přijatého harmonogramu, který byl zpracován společně s dodavatelem stavebních prací. Časový plán předpokládá, že první etapa prací v interiéru paláce bude uzavřena v měsíci květnu. Práce zde budou pokračovat po provedení stavebních prací v říjnu. Restaurátorské práce na Sala terreně budou pokračovat II. etapou v červnu až září. Časový plán dále předpokládá, že hlavní objem prací bude dokončen v r. 2000. Některé kancelářské prostory budou však předány k užívání již koncem prvního pololetí tohoto roku.

Práce jsou prováděny dle předem přijatého programu. Na jednáních konaných v rámci kontrolních dnů je pravidelně vyhodnocován dosavadní postup prací a dosažený stav díla. Aktuální problémy a jejich řešení jsou konzultovány při této příležitosti na místě a jsou přijímána závazná rozhodnutí. Takový postup je, vzhledem k charakteru práce a nutnosti vždy vycházet z aktuální nálezoové situace, optimální a jediný možný. Na jednání se kromě restaurátorů provádějících tu kterou část

Fotografie zachycuje část malířské výzdoby stropu Valdštejnovy pracovny, na které restaurátoři J. Čoban, akad. mal., M. Martan, akad. mal. a D. Pechová (De arte spol. s. r. o.) provedli sondáž a restaurátorský průzkum.

Ke dnešnímu dni byl ukončený sondážní průzkum in situ, provedena infračervená reflektografie v pásmu 1500 – 1800nm, sondážní průzkum a UV fotografie, pro bližší určení historické malířské technologie (tedy i k datování díla) byly odebrány vzorky k určení barevné škály (především modrých a žlutých pigmentů), z nichž budou zhotoveny nábrusy k určení stratigrafie.

Dále bude učiněn pokus o zjištění původních pojidel barevných a podkladových vrstev. Po dohodě se zástupcem investora PhDr. J. Vojtou byly provedeny dvě rozsáhlejší sondy, aby mohl být posouzený stav originálu a pracnost snímání ztmavělých fixází a dvou souvislých přemaleb na plochách pozadí, drapérií a oblaků.

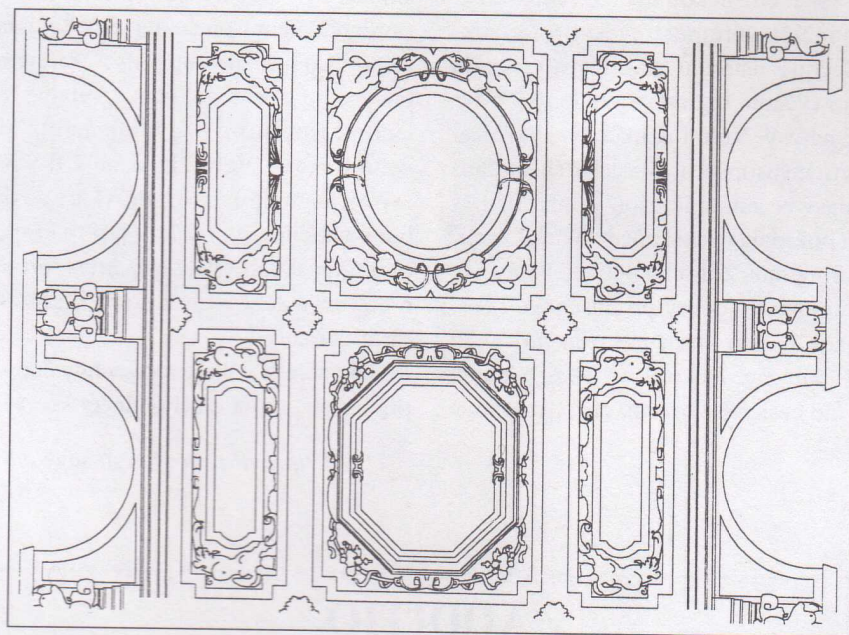
Lze tedy konstatovat, že nedestruktivní i sondážní průzkum na místě je ukončený. Restaurování nástěnných maleb je dnes již ve vysokém stupni rozpracovanosti.

výzdoby zúčastní i hlavní restaurátoři sdružení – akad. malíř V. Berger, akad. malíř J. Čoban, akad. sochař J. Živný, akad. sochař J. Novotný (který je zároveň vedoucím projektu) i zástupci Státního ústavu památkové péče – PhDr. A. Horynová, PhDr. V. Nejedlý a ing. arch. O. Ševců. Za odborný dozor investora se jednání účastní PhDr. J. Vojta a další zástupci Senátu.

Chceme-li si plně uvědomit celkový rozsah úkolu, nestačí jen vypočítat, že v paláci je restaurováno (krom dalších prací spojených s restaurováním kamen, dřevěných ostění, dveří, dekorativních maleb a řady kamenných prvků) 278 m² původních figurálních maleb, 1330 m² štukové figurální a ornamentální výzdoby, 873 m² umělých mramorů, 84 m² unikátních kože-

ných tapet a dále pak v objektu Sala terreny 212 m² maleb a 1048 m² štuků. Je třeba si zejména uvědomit, že jednotlivé části a prvky paláce nevznikly jako jednotný prefabrikát, ale zrodily se v průběhu času z rukou autorů jedinečnými technologiemi a materiály ve vzájemné interakci složek, která výsledkem v neopakovatelném aktu tvorby plně determinuje.

Současné restaurátorské práce respektují kategorický imperativ maximálního respektu k dochované míře autenticity díla a jsou prováděny s vědomím památkových hodnot tak, jak byly v současnosti rozpoznány. Restaurátorské práce rozhodně nechtějí být interpretací díla v dekorativním duchu u příležitosti významné události či výročí, ale předáním dědictví minulosti generacím budoucím.

Fotografie a fotogrametricky vytvořené schéma ukazují rozvrh původního zlacení v Astrologické chodbě tak, jak bylo rozpoznáno v průzkumném zlacení, které prováděli D. Hejretová a ing. P. Justa. Průzkum zlacení ukázal, že nejstarší dochované zlacení

bylo provedeno na různobarevné bolusové podklady. Dále bylo prokázáno, že k opravě zlacení bylo ve velkých plochách užito náhražkových práškových bronzů. Restaurátorské práce na zlacených površích nyní probíhají ve všech prostorách.

Část štukové výzdoby Ovidiovy chodby, na které restaurátor Jiří Kačer provádí plastickou retuš trhlín poškození.

V rámci probíhajících restaurátorských prací zde bylo prove-

deno sejmutí zdegradovaných povrchových úprav a odstranění odloučených tmelů, celek štukové výzdoby byl očištěn. K čištění bylo cíleně, podle charakteru míst, použito omývání – chemického na měkčení a přehřáté páry v kombinaci s citlivým mechanickým očišťováním. Po dokončení tohoto pracovního kroku získala štuková výzdoba opět svoji jemnou barevnost charakteristickou pro tuto techniku. Dalším krokem bylo vymytí a hloubková injektáž trhlín, která byla prováděna hmotou (teraco), která byla modifikována ve spolupráci s laboratoří SUPP (ing. Michočinovou). V současnosti po přilepení zcela odloučených detailů výzdoby je prováděna plastická retuš materiálem na kombinovaném základě, jehož optické a fyzikální vlastnosti jsou přizpůsobeny původnímu materiálu. Práce v současné době v tomto prostoru směřují k závěru. Cílový stav byl ztvárněn na konzultovaném a schváleném velkoplošném vzorku.

Připravil akad. soch. Jiří Novotný, fotografie z archivu restaurátorů Gema Art 1999

OHLASY ČTENÁŘŮ

Rozdělovník časopisu Senát čítá několik stovek adres a zároveň je volně k dispozici veřejnosti v sídle Senátu. Je distribuován na všechny ústřední státní instituce, do knihoven, škol, médiím (včetně regionálních deníků a týdeníků) i na soukromé adresy. Velmi užitečným se ukázal nápad zasílat jeden výtisk časopisu i na česká zastupitelstva v cizině. První ohlasy ze zahraničí jsou velmi pozitivní. Řada velvyslanectví požádala o větší počet výtisků, např. velvyslanectví ve Washingtonu, Záhřebu nebo v Athénách. „Časopis je, dle našeho názoru, dobrý po obsahové i formální stránce, informace v něm obsažené jsou pro práci zastupitelského úřadu užitečné. Několik výtisků bychom využili pro zájemce z řad českých krajanů, rádi bychom je

nabídli v hovornách zastupitelského úřadu v Haagu a Amsterdamu, kam jsou někteří naši krajané zvyklí chodit si pro informace a různé aktuality,“ citujeme z dopisu ze zastupitelského úřadu v Haagu. „Vítáme Vaši aktivitu (se zasíláním časopisu) a podporujeme ji,“ píše Mgr. V. Lorenc, velvyslanec z Velvyslanectví ČR v Tunisu. Kulturní rada z Washingtonu Ivan Dubrovický se domnívá, že „časopis bude vhodnou pomůckou pro ty krajanské spolky a redakce krajanských časopisů, které projevují výrazný zájem o politické dění v České republice, a stejně tak i pro honorární konzuly.“

Redakční rada děkuje za všechny dopisy, které na její adresu přicházejí, a vítá další podněty ke své práci.

Připravil tiskový a spisový odbor Kanceláře Senátu

ADDITIO

I. Senátor Jiří Pavlov, volební obvod č. 56 - Břeclav, vystoupil 31. 3. 2000 z Občanské demokratické strany.

V Senátu bude nadále působit jako nezávislý senátor.

II. Změna tel. čísla senátorské kanceláře senátora J. Stodůlky: 067/7934356.